03 november 2026

Aan: de leden van de Tweede Kamer en het kabinet

Betreft: Vervolg op brief met oproep tot bescherming van Europese organisaties tegen buitenlandse sanctiedruk

Geachte Kamerleden, geachte leden van het kabinet,

Op 17 september jl. stuurden wij namens 37 organisaties een brief met de oproep om Europese organisaties te beschermen tegen buitenlandse sanctiedruk[1].

In deze brief verzochten we u met klem om de volgende stappen te nemen:

1. Maak de realisatie van een onafhankelijke Europese digitale infrastructuur tot prioriteit

2. Onderneem diplomatieke actie tegen buitenproportionele sanctiemaatregelen

3. Regel Europese rechtsbescherming en praktische hulp

4. Bescherm bankdiensten voor organisaties en bedrijven

5. Stel digitale en financiële diensten voor het Internationaal Strafhof (ICC) veilig

Helaas is de noodzaak maatregelen te treffen om Europese organisaties te beschermen sinds wij u schreven alleen maar toegenomen. De Verenigde Staten hebben, boven op de reeds bestaande sancties voor individuele ICC medewerkers, nu ook sancties aangekondigd tegen het ICC zélf. Daarnaast constateren we grote terughoudendheid rond het toepassen van de EU-Blokkeringsverordening.

Een andere reden voor onze toenemende zorg is het gemak waarmee de Amsterdamse politie voldeed aan het Amerikaanse rechtshulpverzoek om een in Amsterdam gelokaliseerde server van de Italiaanse internetaanbieder AI OVD in beslag te nemen[2]. Dit lijkt te hebben plaatsgevonden zonder heldere toetsing. Dit kan een precedent scheppen voor de VS en andere buitenlandse mogendheden om vanuit politieke motieven data of andere zaken op te vragen. Deze gang van zaken leidt bij bedrijven en

1 PublicSpaces (2026, 17 september) Brief aan de Tweede Kamer: bescherm Europese organisaties tegen buitenlandse sanctiedruk https://publicspaces.net/2026/09/17/brief-aan-de-tweede-kamer-bescherm-europese-organisaties-tegen-buitenlandse-sanctiedruk/

2 De Koning, M. (2026, 14 oktober) Politie Amsterdam neemt op Amerikaans verzoek server in beslag van linkse internetdienstverlener A/I: organisatie zou ‘antifa’ faciliteren *NRC* https://www.nrc.nl/nieuws/2026/10/14/politie-amsterdam-neemt-op-amerikaans-verzoek-server-in-beslag-van-italiaanse-internetdienstverlener-a-i

organisaties tot veel zorgen over de veiligheid van in Nederland ondergebrachte data en onze digitale soevereiniteit in het algemeen.

In aanvulling op onze eerdere brief van 17 september jl. sturen wij u hierbij aanvullende voorstellen voor te treffen maatregelen, nu de bescherming van Nederlandse bedrijven en organisaties urgenter is geworden:

1. Pleit in Brussel voor het inzetten van de EU-Blokkeringsverordening om bedrijven en organisaties tegen de gevolgen van extraterritoriale sancties te beschermen.

2. Regel het recht op een bankrekening voor bedrijven en organisaties versneld. Sinds juli dit jaar ligt de Wet chartaal betalingsverkeer klaar. Deze moet nog van kracht worden middels een koninklijk besluit. Er is recent ook een uitspraak door de Rechtbank Amsterdam gedaan (ECLI:NL:RBAMS:2026:10265) die al vooruitverwijst naar deze wet, en het Ministerie van Financiën heeft aan NRC gemeld dat invoering op 1 januari 2027 gepland staat. Wij dringen erop aan om dit moment naar voren te halen, zodat de Nederlandse overheid eind november al een duidelijk signaal neerlegt naar de buitenwereld hoe belangrijk zij de bescherming van het betalingsverkeer vindt.

3. Zorg dat het ICC daadwerkelijk snel alternatieven krijgt waardoor men betalingen kan blijven verrichten. De kamer heeft in een motie aan de regering verzocht om DNB en ECB alternatieve betaalmogelijkheden voor het ICC te laten onderzoeken[3]. In onze ogen hoeft een dergelijk onderzoek niet lang te duren: Op basis van beschikbare Europese betaalsystemen en innovatieve alternatieven (bijv. Taler: https://www.taler.net/) achten wij het haalbaar dat binnen zes maanden alternatieven operationeel kunnen zijn voor het ICC en alle andere organisaties die te maken krijgen met sanctiedruk.

4. Draag zorg voor continuïteit wanneer een domeinnaam van een gesanctioneerde organisatie, die niet op een Europese sanctielijst staat, wordt geblokkeerd. Start hiervoor een werkgroep met vertegenwoordigers uit de Nederlandse en Europese DNS- en domeinnaamcommunity, waaronder registry- en registrarpartijen, DNS- en infrastructuurexperts en relevante maatschappelijke internetorganisaties. Geef deze werkgroep de opdracht concrete technische en organisatorische alternatieven te onderzoeken en vóór het einde van het jaar met een breed gedragen en uitvoerbaar plan te komen. Maak budget vrij voor het ontwikkelen en implementeren van dit continuïteitsmechanisme.

5. Borg dat de beoordeling van Amerikaanse rechtshulpverzoeken geschiedt op een zorgvuldige manier, met oog voor de proportionaliteit en rechtmatigheid ervan onder Nederlands en Europees recht. Besteed hieraan bijzondere aandacht als het verzoek hoofdzakelijk gerelateerd is aan opname op een VS-sanctielijst. Leg de overdracht van data stil totdat er getoetst is en benut de wettelijke mogelijkheden om te communiceren over deze procedure en de rechtsmiddelen waarmee bedrijven en organisaties zich kunnen verweren tegen onterechte of politiek gemotiveerde rechtshulpverzoeken.

Wij vragen u bovengenoemde aanbevelingen voor maatregelen te betrekken bij uw reactie op onze brief van 17 september jl., in het gevraagde plan met maatregelen, verantwoordelijke bewindspersonen en termijnen. Wij vragen de ministers en de staatssecretaris om een reactie vóór het debat Digitale

3 Motie van het lid Van der Werf c.s. over onderzoeken hoe toegang tot het internationale betalingsverkeer kan worden gegarandeerd voor het Internationaal Strafhof en andere rechtspersonen, 8 oktober 2026, https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2026D49997&did=2026D49997

Autonomie van 26 november 2026. Wij vragen de commissie Digitale Zaken om onze beide brieven te betrekken bij het debat Digitale Autonomie van 26 november 2026.

Wij gaan graag met u in gesprek om onze suggesties toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

public spaces
Internet Society Netherlands Chapter
BITS OF FREEDOM
freedom internet
waag futurelab
SETUP
Dutch Cloud Community
FRAMER FRAMED
post society
greenhost
Mediamatic
Soverin.
IMPAKT
CRITICAL AND CREATIVE VIEWS ON MEDIA CULTURE
DOSBA Dutch Open Source Business Alliance
Vereniging Open Source Nederland
eye
The Good Cloud
GEBIED ONLINE
PRIVACY BY DESIGN
Open State Foundation
NLUUG
CODE for NL
OID FOUNDATION
Nextcloud
BovenJan
Mentaal.nl
JURISTEN COMITÉ NJC NEDERLANDS VOOR DE MENSENRECHTEN
PRIVACY FIRST
tetem
HUMAN RIGHTS IN FINANCE .EU HRIF.EU
THE FIRE WALL
Coalitie Eerlijk Digitaal Onderwijs
bit your bit of the internet
mu
DOEI!
speakup
Open nederland
stichting democratie & media